

—• به نام خدای مهربان •—

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کشور

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان امور دانشجویان
دفتر مشاوره و سلامت

دانشگاه بهارستان
معاونت دانشجویی
مرکز مشاوره و توانمندسازی

معاونت دانشجویی
دفتر امور اجتماعی و فرهنگی

آموزش همیاران واعتمادسازی

حمید مسعودی

اسفند ۱۴۰۰

حمید مسعودی
دکتری جامعه‌شناسی
مدرس دانشگاه بیرجند
پژوهشگر اجتماعی

 cv.Birjand.ac.ir/hmdmasoudi

 hmdmasoudi

 massoudihamid

 hmdmasoudi

 hmdmasoudi

 hmdmasoudi

در این کارگاه چه خواهیم گفت؟

اصول آموزش همسالان در قالب همیاری دانشجویی

دستاوردها و کارکردهای آموزش همیارمحور

نظریات آموزش همسالان و خلق اعتماد

تعریف اعتماد، اعتماد اجتماعی

جایگاه اعتماد اجتماعی در سرمایه اجتماعی

رویکردهای نظری اعتماد اجتماعی

اعتماد در نظامهای مداخله گر اجتماعی

اعتماد در فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی

نقش اعتمادسازی در پیش‌برد اهداف همیاری دانشجویی

بازدارنده‌ها و پیش‌ران‌های اعتمادسازی در همیاری

تسهیل‌گری و اعتمادسازی در فضای دانشجویی

دارایی‌ها، ظرفیت‌ها و زمینه‌های اعتمادآفرین دانشجویی

تکنیک‌هایی برای ارتقای اعتماد، تسهیل‌گری و مشارکت‌جویی

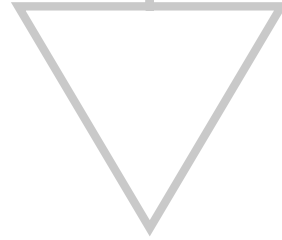
مروری بر منابع مفید برای مطالعه و یادگیری

دانشجوی همیار:

دانشجوی داوطلبی است که ضمن عضویت در کانون دانشجویی همیاران سلامت روان آمادگی خود را برای انجام خدمات مرتبط با سلامت روان، آموزش، پیشگیری، شناسایی، یاری‌رسانی و ارجاع دانشجویان نیازمند به خدمات مشاوره اعلام می‌دارد و خدمات خود را از روی میل و رغبت بدون هیچ‌گونه چشم‌داشتی و با این اعتقاد که برای اجتماع سودمند است ارائه نموده و در فعالیتهای اجتماع‌محور مرکز مشاوره مشارکت می‌نماید.

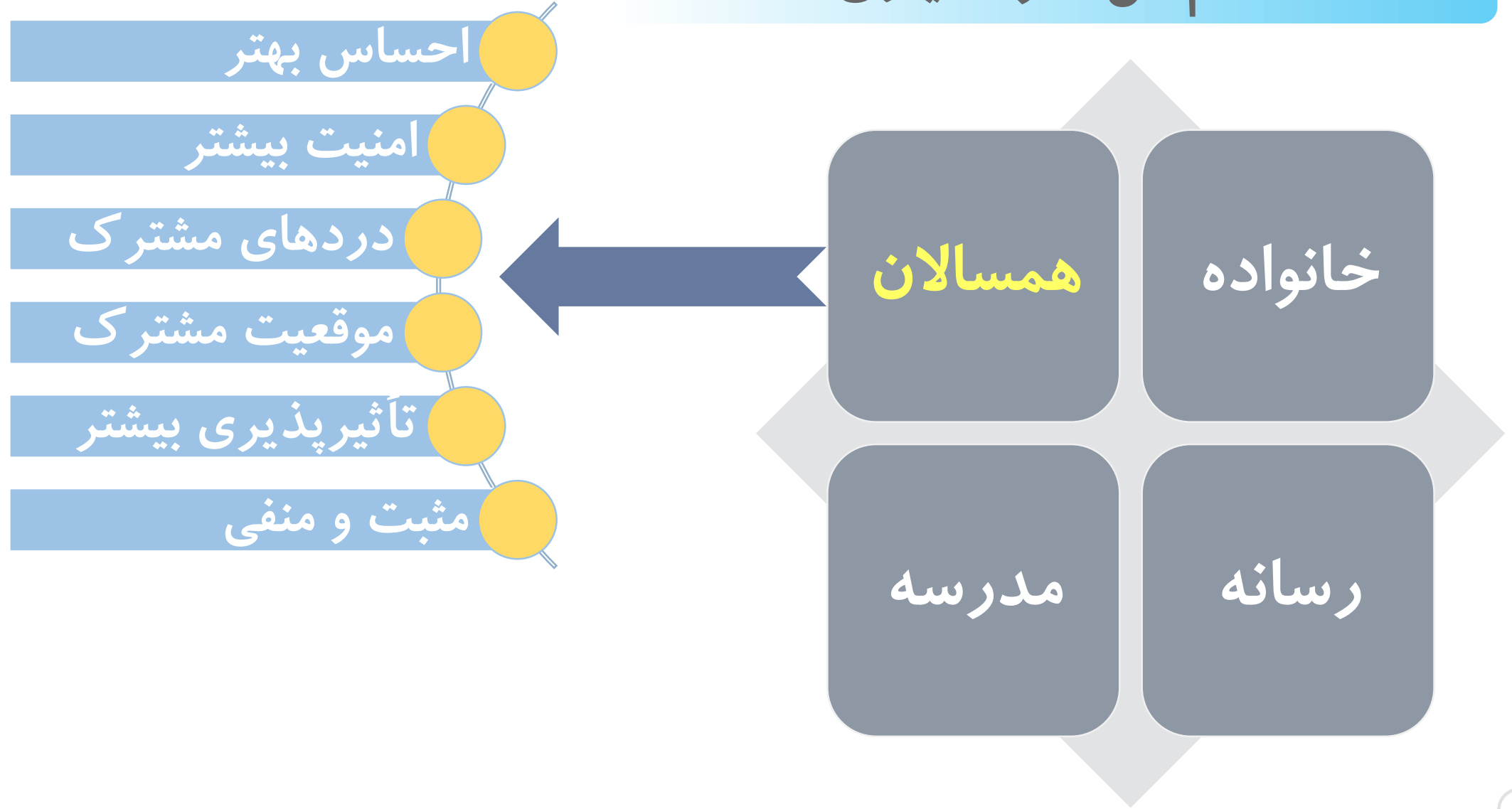

نیازمند یادگیری، ارتباط‌گیری و جلب اعتماد

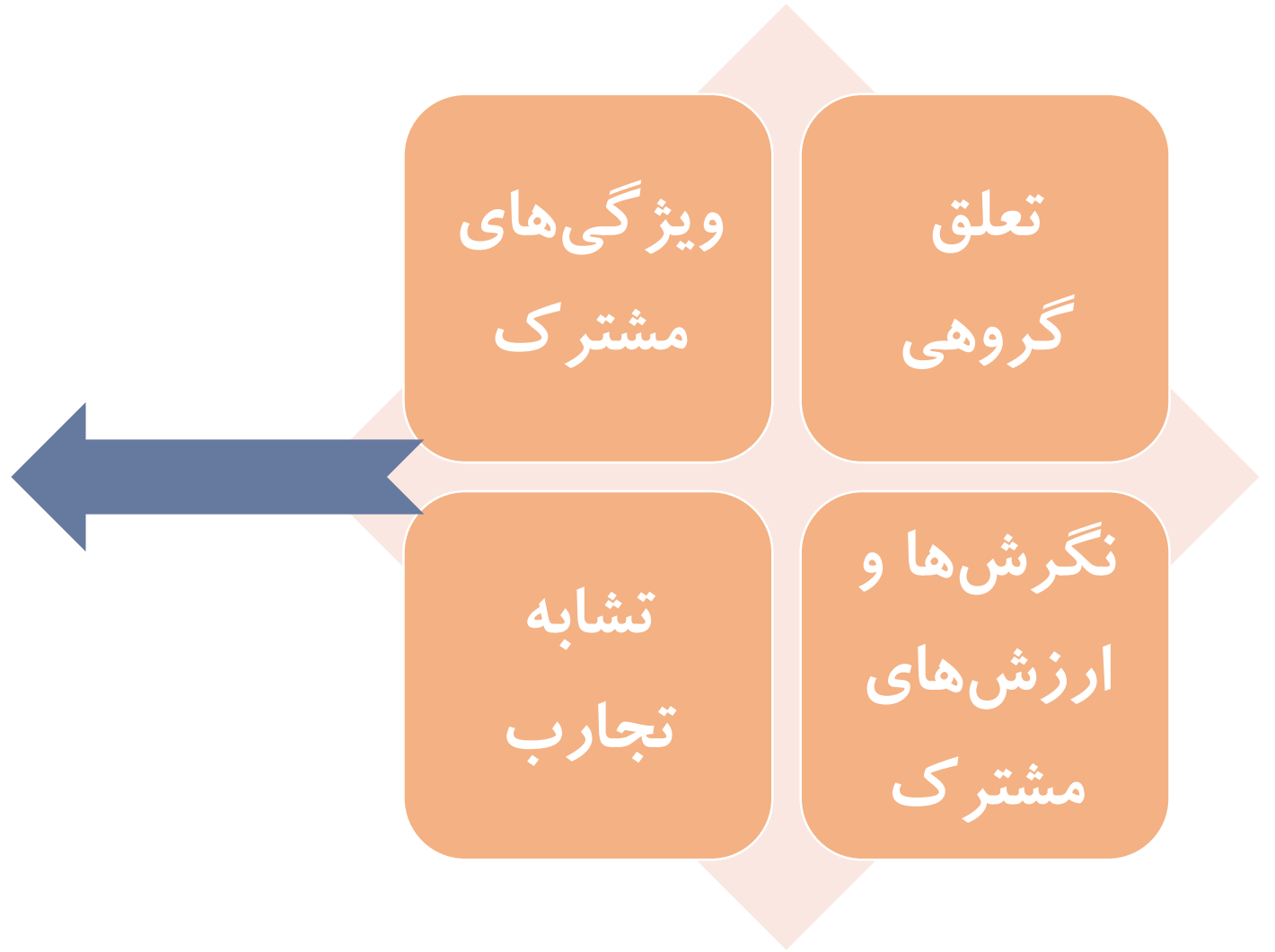
همسالان، هم‌سن‌ها و همیاری

همسالان و آموزش آنها

- اشتراک در یادگیری و آموزش رسمی و غیررسمی
- شکل‌گیری دانش، نگرش، باور و رفتار مشترک

به نظر شما در دوران دانشجویی و در بین همکلاسی‌ها چه مباحثی به صورت غیررسمی به اشتراک گذاشته می‌شود؟
چرا ما این کار را بین دوستان همسن و سال خود بیشتر انجام می‌دهیم؟

مزایا و فرصت‌های آموزش همسانان

غیررسمی بودن آموزش

سهولت صحبت در مورد مسائل حساس

استفاده از زبان و ادبیات یکسان

دسترسی به گروه‌های پنهان و خاص

کم‌هزینه بودن نسبت به سایر روش‌ها

افزایش توانمندی و مسئولیت آموزش‌گر

تمایل بیشتر به ارتباط شفاهی هم‌سنان‌ها

دیگه چی؟ ...

رویکردهای نظری تغییر رفتار در بستر آموزش همسالان

نظریهٔ عمل معقول: نقش نگرش و طرز تلقی فردی و دوستان

نظریهٔ یادگیری اجتماعی: نقش تعامل و کسب تجربه از دیگری

نظریهٔ انتشار نوآوری: نقش اعتماد بین فردی در پذیرش نوآوری

نظریهٔ آموزش مشارکتی: توانمندی و مشارکت افراد هم‌درد

نظریهٔ باور به سلامت: اقدام بر اساس باور به اثر مثبت

نظریهٔ بوم‌شناسی سلامت: نقش عوامل فردی، گروهی، نهادی، محیطی، کلان

مدل IMBR: نقش اطلاعات، انگیزه، مهارت‌های فردی و منابع

فرض کنید از کشاورزان یک منطقه بخواهیم زمین‌های خود را تجمیع کرده و یا از روش آبیاری قطره‌ای بخواهند استفاده کنند و الگوی کشت را تغییر دهند، چه روشی برای تغییر رفتارشان پیشنهاد می‌کنید؟

ابعاد کلیدی در آموزش همسانان

اطلاع رسانی همسانان	آموزش همسانان	مشاوره همسانان	
			اهداف
			دامنه جمعیت قابل پوشش
			عمق آموزش
			محرمانه بودن اطلاعات
			حیطه تمرکز
			تعلیمات لازم برای اجرا کنندگان
			نمونه فعالیتها

تفاوت آموزش نهادین و سیار

رویکرد آموزشی نهادین	رویکرد آموزشی سیار	
ارتباط با افراد دارای وضعیت متعارف	افراد در گروه‌های خاص، در معرض خطر و حاشیه	هدف
رسمی	غیررسمی	نوع محیط
برنامه‌ریزی شده	بدون برنامه و خودمانی	نوع فعالیت‌ها
مشارکتی تعاملی	متنوع، گفتگو، مشارکت، همراهی، سفر و ...	روش‌ها
گروه‌های ساختاریافته	گروه‌های کوچک و چهره به چهره	حیطه تمرکز

چرا وقتی یک مبحث اجتماعی را به صورت درسی
در مدرسه یا دانشگاه در می‌آوریم، رغبت
دانشجویان یا دانش‌آموزان به یادگیری آن کاهش
می‌یابد؟

آغاز و روند هم‌صحبتی آموزشی

مهارت سر صحبت را باز کردن

- پرسیدن و خواستن از مخاطب
- توجه به علایق مخاطب
- توجه به حساسیت‌های مخاطب
- توجه به تاریخچه دوستی با مخاطب
- توجه به کارهای مهم مخاطب
- توجه به ساختار صحبت و هدف

مهارت تسهیل‌گری و هدایت بحث

- شنونده خوب
- دخالت به موقع
- مدیریت بحث
- مشارکت‌جویی
- زنده‌نگه‌داشتن مباحثه
- جمع‌بندی بی‌طرفانه

سوالات مهم در تنظیم برنامه آموزش همسانان

کدام گروه سنی را در گروه هدف مد نظر قرار خواهیم داد؟

آیا تفکیک جنسی لازم است؟ کدام گروه؟

رفتار پرخطر محتمل در گروه هدف چیست؟

میزان تجربه گروه هدف در مورد رفتار چقدر است؟

سن و جنس آموزش دهنده همسان چیست؟

آموزش دهنده همسان چه میزان تجربه باید داشته باشد؟

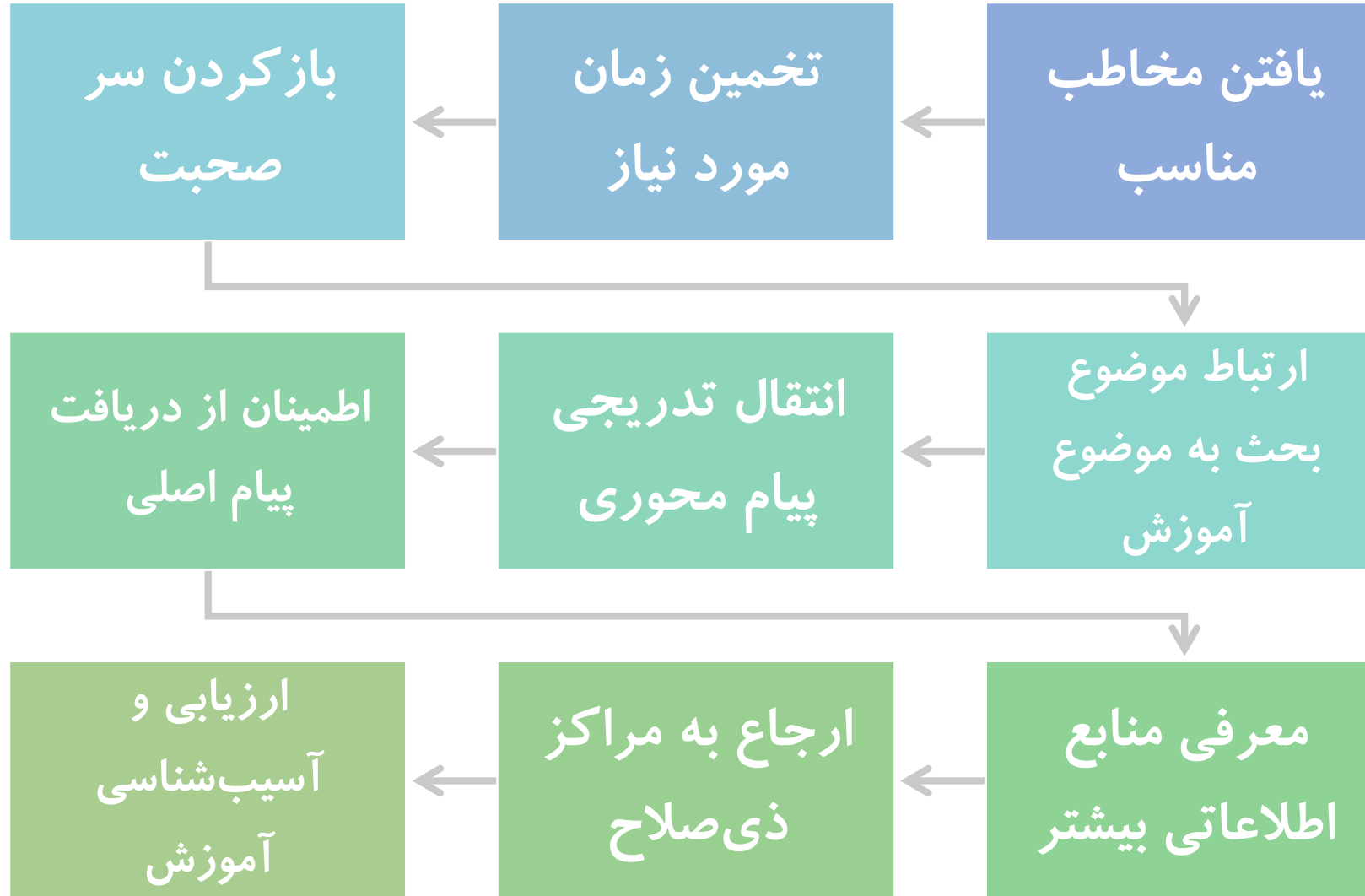
مکان مناسب (رسمی و غیررسمی) آموزش کجاست؟

محتوا و پیام‌های آموزشی مورد نظر چیست؟

مراحل پیشنهادی برای آموزش پس از برنامه‌ریزی

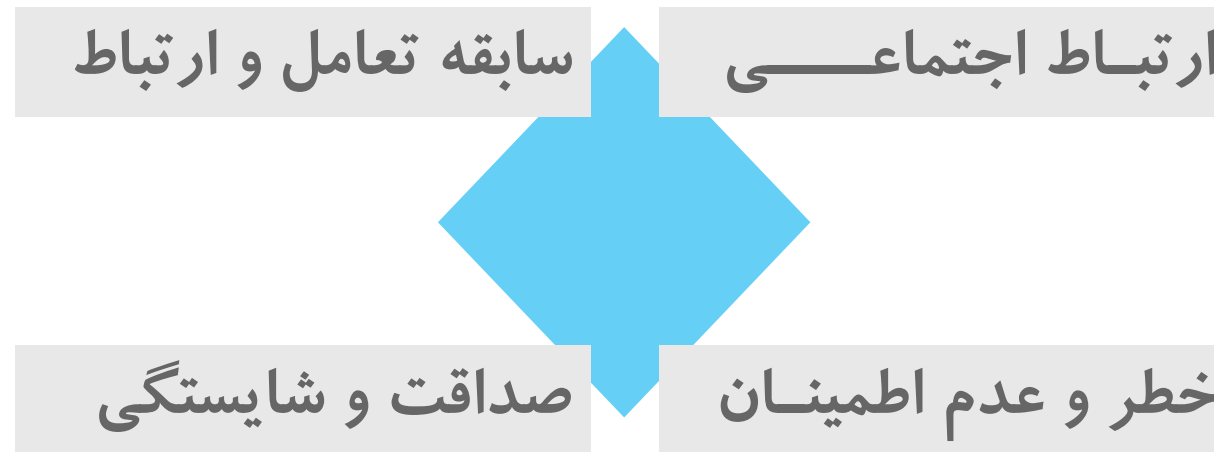
شما برای طرح بحث با یک فرد غریبه در فضای
عمومی از چه روش‌هایی استفاده می‌کنید؟ اگر
هدف شما حل مشکل وی باشد چگونه؟

اعتماد چیست؟

تمایل یک طرف رابطه، به قبول آسیب‌پذیری در مقابل کنش‌های طرف دیگر رابطه، به شکلی که طرف اول انتظار داشته باشد طرف دیگر در نبود نظارت یا کنترل، کنش خاصی را که برای وی مهم است انجام دهد (مایر و همکاران، ۱۹۹۵). اعتماد پیش‌شرط مشارکت اجتماعی، تعامل اجتماعی و کاهنده هزینه‌های تعامل است.

اعتماد و امنیت هستی شناختی:
دوران کودکی

اعتماد در رابطه شخصی: عشق،
فردگرایی و مرتبط با جامعه
صنعتی

اعتماد به نظام انتزاعی: اصول
غیرشخصی به واسطه علم و
تکنولوژی

اعتماد نهادی

اعتماد تعمیم یافته (عمومی)

اعتماد بین شخصی

بنیادی یا اعتماد به نفس

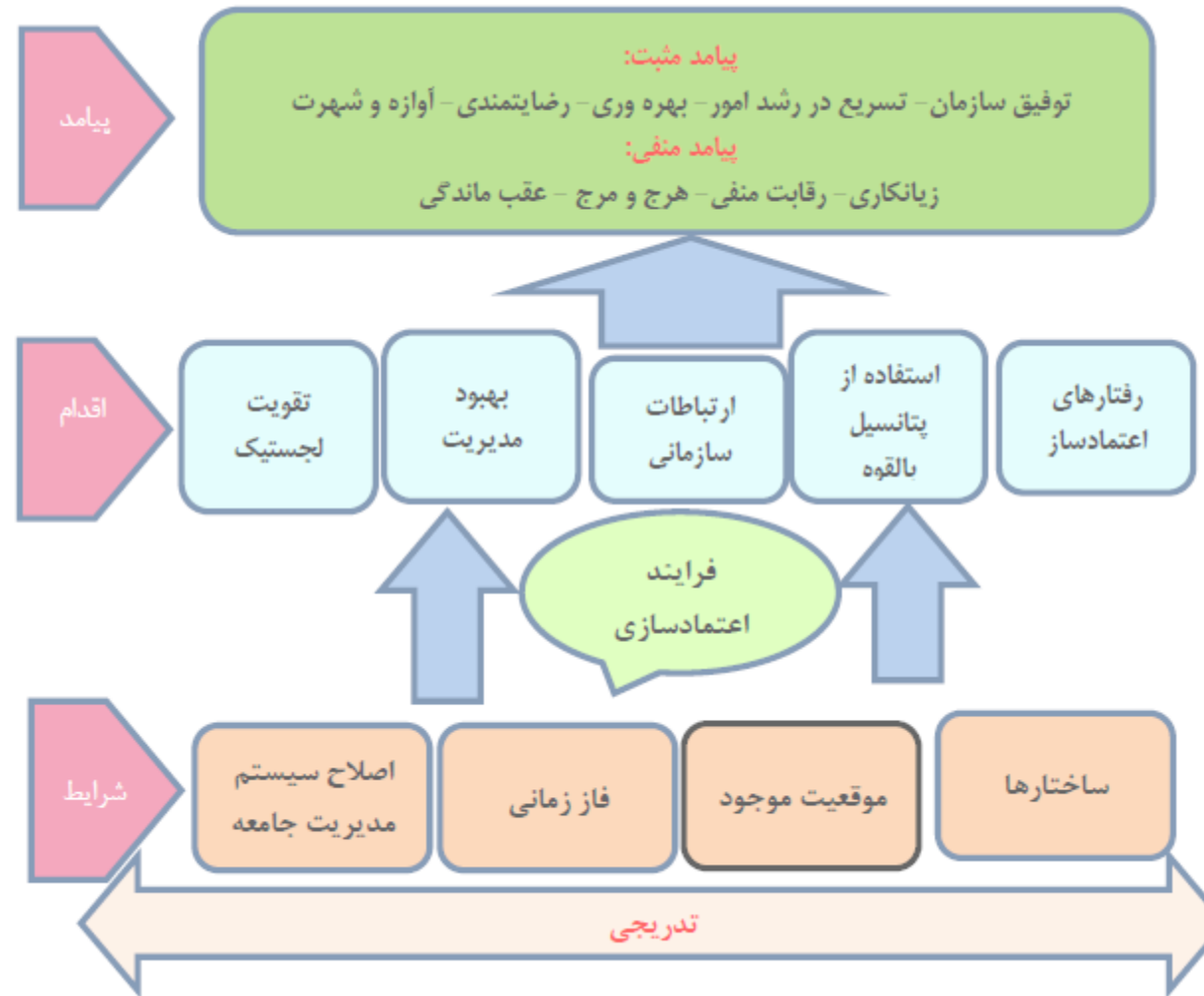

به نظر شما در فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی
افراد به هم راحت‌تر اعتماد می‌کنند یا سخت‌تر؟

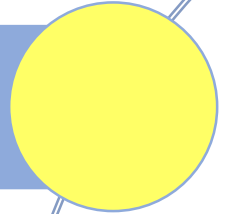
اعتماد در فعالیتهای بشردوستانه

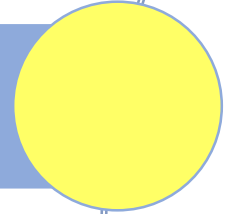

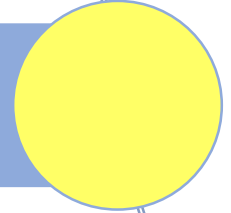
فوکویاما: مجموعه معینی از هنجارها و ارزش‌های غیررسمی دوجانبه بر پایه شبکه اعتماد اجتماعی

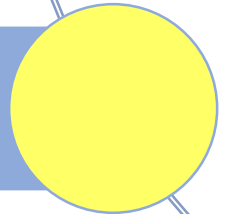
بورديو: حاصل جمع منابع بالقوه و بالفعل بر اساس شبکه اجتماعی روابط نهادی بین افراد معتمد.

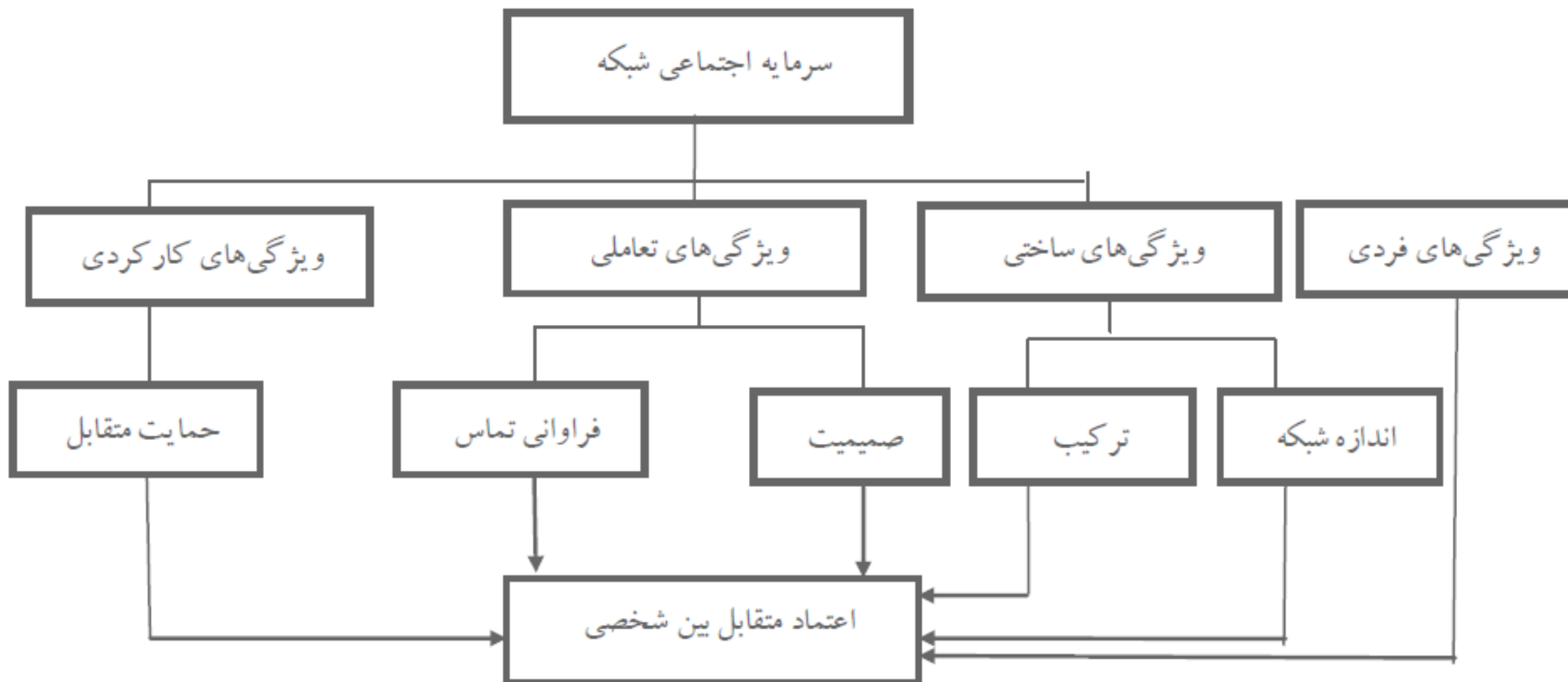
پاتنام: مجموعه‌ای از مفاهیمی همچون اعتماد، هنجار و شبکه خلق‌کننده ارتباط و مشارکت

کلمن: منبعی برای برآورد انتظار با درجه بالایی از اعتماد بین شخصی بر اساس انتخاب عقلانی

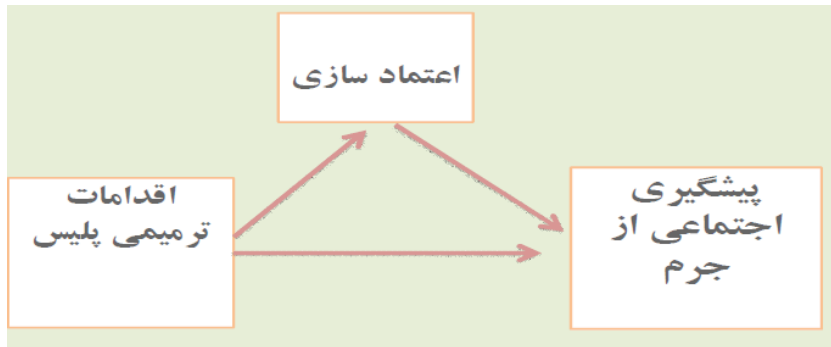

عدالت ترمیمی و اعتمادسازی

عدالت ترمیمی دعوتی است به مشارکت کامل و اتفاق نظر و اجماع، در جستجوی آن است که آنچه را که نقض شده است، بهبود بخشد، ایجاد احساس پاسخگویی کامل و مستقیم را باعث شده و وحدت و هماهنگی که در نتیجه جرم گسسته شده است را بازگرداند. این نوع عدالت در جستجوی تقویت جامعه محلی جهت پیشگیری از زیان جرم در آینده است. رویکردی جدید که پلیس، قاضی و مددکار اجتماعی به دنبال آن است.

یک مثال

عدالت ترمیمی نیازمند اعتماد است.

اگر برای واسطه‌گری در کاهش جریمهٔ یک مجرم
جوان و هم‌سن خود دعوت شوید، چه کارهایی انجام
می‌دهید؟

کارگاه‌های بیشتر برای همیاران سلامت

چالش‌های مداخله اجتماعی در بحران‌های دانشجویی

تقویت سرمایه اجتماعی دانشجویی در راستای همیاری سلامت

جایگاه همیاری سلامت در شبکه چندلایه زندگی دانشجویی

راهکارهای جلب مشارکت دانشجویی در امور سلامت آنها

منابعی برای مطالعه بیشتر

عبدالرحمن میرزاخانی، صیاد درویشی، (۱۳۹۳). نقش پلیس زن در اعتمادسازی به عملکرد کلانتری های شهر اهواز، مجله پژوهش های انتظامی - اجتماعی زنان و خانواده، ۲(۱)، ۵۵-۷۰.

سید علیرضا حسینی بهشتی، حسین هاوی، (۱۳۸۶). نقش اعتمادسازی در افزایش مشارکت عمومی، نشریه مطالعات جامعه شناختی، ۱۴(۲۹)، ۱۱۲.

حمیدرضا طلایی، احمد جعفرنژاد، عالیہ کاظمی، حناہ محمدی کنگرانی، (۱۳۹۸). طراحی مدل اعتمادسازی در شبکه تامین خدمات بشردوستانه، فصلنامه مدیریت سازمان های دولتی، ۷(۲)، ۵۹-۸۲.

سوسن باستانی، افسانه کمالی، مریم صالحی هیکویی، (۱۳۸۷). سرمایه اجتماعی شبکه و اعتماد متقابل بین شخصی، نشریه مسائل اجتماعی ایران، ۱۳۸۷(۱)، ۴۱.

ابوالفضل کرمی، سید محمدصادق مهدوی، مصطفی ازکیا، (۱۴۰۰). نقش سرمایه فرهنگی در تقویت اعتماد اجتماعی در ایران، فصلنامه سیاست های راهبردی و کلان، ۸(۳۱)، ۷۴-۸۸.

باسپاس از توجهتان

H M D M A S O U D I